

maal, som have været fremme under denne Sags tidligere Forhandlinger. Dertil maa de vistnok betragtes som altfor udbættede her i Salen; men jeg havde troet, at naar man havde imødekommet dette Thing ved paa alle de Punkter, i Henseende til hvilke der var stillet Forslag, at gaa ind paa disse ved Affattelsen af Loven undtagen paa eet, saa vilde man her have kunnet finde sig foranlediget til at modtage Loven, som den foreslaa, eller jeg vil ikke sige, jeg havde troet det, det er maaske ikke ganske korrekt, men jeg vilde have fundet det rimeligt, om det havde været saaledes. Naar nu imidlertid det synes, som om det ærede Medlem, der først havde Ordet, fremdeles vilde hævde det som en Nødvendighed, at man maatte have gennemført den absolute Forpligtelse til at give personligt Møde for Forligsmægleren og udelukket Afgangen til at møde ved Fuldmægtig, naar den anden Part ikke forbrede det bevis, at man havde høvt lovligt Forsald, saa er dette jo ganske vist Noget, som jeg fra hans tidligere Optraeden veed, er hans Opfattelse; men ligesom jeg tror, at dette dog i det Hele vil møde Opinion, at opstille en saadan ubetinget Fordring til personligt Møde, saaledes tror jeg navnlig, at naar det ærede Medlem opstiller det som en Kompensation, man billig kunde fordrø for Landet til Gjengjæld for den Indrømmelse, der var gjort i § 5 lige overfor Kjøbenhavn, saa es dette et sjevot Synspunkt. For det Første er i og for sig dette Kompensationspunkt vistnok uberettiget; men dernæst er det vistnok en fuldkommen Bilsfarelse at tro, at man fra Kjøbenhavns Side skulde være nogen ganske særdeles Affektion for at faae en saadan Bestemmelse ind som den her i § 5. Tror man, at man bør have Noget for den Indrømmelse, man mener at gjøre i § 5, og at man ikke kan gjøre denne Indrømmelse, uden at faae Noget for den, saa vil jeg i alt Fald hellere raade til at gaa den Vej at stryge den Bestemmelse, der findes i § 5, og at lade hele dette Spørgsmaal ligge udenfor. Det vil være Noget, som neppe vil kunne have i alt Fald stor Betænkelse, men som vil have den Fordel, at man ikke skaber en forskellig Ret for Kjøbenhavn og det øvrige Rige paa et Punkt, hvor det er unødvendigt og i og for sig vilde være misligt. Det vilde jeg i alt Fald finde var en mere anbefalesværdig Vej at gaa ind paa end den, det ærede Medlem foreslog, og som vistnok vilde være uigjennemførlig, nemlig at opstille den ubetingede Fordring om personligt Møde.

Justitsministeren (Nellemann): Jeg skal tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger først i Anledning af det, som blev bemærket af den ærede Føtterthingsmand, som var Ordfører i Udvalget ifjor (Th. Nielsen). Jeg skal med Hensyn til hans Syn paa det Spørgsmaal, som nu

spiller en Rolle i dette Dødblik, nemlig hvorvidt der skal gaas videre i at frentvinge personligt Møde, end hidtil har været Tilfældet, dog tillade mig at gjøre den Bemærkning, at jeg ikke kan være enig med ham i hans Opfattelse af den ældre Ret. Jeg tror nemlig, at der kan være Tvivl om, at allerede Plakaten af 30te Oktober 1798 medførte det, idet man ogsaa, saavidt mig bekjendt, siden den Tid bestandig har betragtet som Regel, at Retten ikke ex officio skulde paase, om Forsaldsgrunden var behørig eller ikke, og som Følge deraf tilkjende Mulk, men at Retten kun skulde gjøre det, naar Paastand derom blev nedlagt. Det maa nemlig vel erindres, at vel staaer der i Plakaten, saaledes som den ærede Læser oplæste, først, at man skal møde personlig, med mindre man har lovligt Forsald, men længer henne i Plakaten og navnlig i Litra b., hvor hele Lankegangen forsettes, tales der ikke om, at Retten skal foretage Noget af egen Drift i saa Henseende, men der tales bestandig kun om, at den anden Part kan opfordre til at føre Bevis for det lovligt Forsald, og saa tales der videre om, hvad Følgen bliver af, at man ikke kan det, og paa samme Maade i Litra c. om, at naar begge Parter møde ved Fuldmægtig, der da ikke er Tale om, at Retten af egen Drift skal paase Noget, men kun, at den ene Part, efter at have godtgjort sit eget Forsald, kan opfordre den anden Part til at gjøre ligedan, og hvis han ikke gjør det, indtræde de omtalte Følger. — Jeg nævner derfor ingen Tvivl om, at man aldrig har forstaaet og heller ikke har kunnet forstaa Plakaten af 30te Oktober 1798 anderledes, end at det afhænger af, om han vil kræve Bevis for lovligt Forsald og paastaa Følgerne af uberettiget Møde ved Fuldmægtig anvendte, og det maatte man jo saa meget mere komme til, som det vilde være noget abnormt, Noget, som isøvrigt var stridende mod vor hele Procesform, om Retten her skulde gribe ind ved af egen Drift at kræve Bevis; det er Noget, som man ifølge vor hele Procesmaades Bessaffenhed ikke kunde antage uden udtryffeligt Lovhjemmel, fordi det overhovedet strider mod Grundsetningerne i vor civile Procesmaade. Jeg tror derfor, at den ærede Rigsdagmand tager feil, naar han mener, at Praxis i den Henseende skulde paa en Maade have forvansket Lovgivningen og være kommen ind paa en slappere Vej end den, der egentlig var given ved Lovbestemmelsen; jeg tror altsaa derfor, at det hele Spørgsmaal bliver staaende ved, hvad det har været, i alt Fald siden Plakaten af 30te Oktober 1798. — Jeg vil blot tilføje med Hensyn til den foreliggende Lov i det Hele den Bemærkning, at der jo dog ikke kan være Tale om, — det mener jeg, man fra alle Sider maatte være enig om, — at der tabes Noget af det, som man ønsker fra den Side, som det ærede Medlem har tilhørt. Der vil ikke blive tabt Noget i den Henseende, og paa den anden Side er der afskil-